

Kajeroj el la Sudo

Bulteno de la Hispana Asocio de Laboristoj Esperantistaj

<http://www.gazetotekolanti.com/kajeroj/k79.html>

Fino de iluzio

Esperanto Muzeo de Ĉeĥio

La UK de Bjalistoko

Redaktore

Antaŭ nelonge mi ankoraŭ doloriĝis pri tio, ke nia kolekto de HTML-aj **Kajeroj el la Sudo** ne estis komplete. Nu, mi nun fiere povas diri, ke tio ne plu estas ekzakta: se oni vizitas la retadresojn <http://www.gazetoteko.eu/kajeroj> aŭ <http://www.gazetotekolanti.com/kajeroj>, oni vidos tutan kolekton de nia bulteno, de 1996 (la momento de mia ekredaktorado) ĝis hodiaŭ.

En la ĵusan estonton mi havas la intencon aldoni al la kolekto la bultenojn, kiujn faris Antonjo Marko Botelja, nia unua redaktoro, kiujn tamen oni povis legi en pdf-formato de kelkaj jaroj ĉe <http://www.gazetoteko.eu/hale> kaj <http://www.gazetotekolanti.com/hale>. Eble oni povas sindemandi kial du formatoj, sed vere pdf-a estas pli kongrua kun la originala

formato surpapera, la naskiĝ-formato de nia magazino, dum la html-a formato estas pli rapida kaj fleksebla vidi per navigiloj, kaj certe plej komforta uzi per modernaj legiloj de elektronikaj libroj, kiel **Papyrus** aŭ **Inves 600**, ekzemple.

Mi jam diris en la reto per noto pendanta el ligo al ĉi tiu numero, ke de nun la bultenon ne plu atingos per surpapera versio anoj de nia asocio, kiuj ne antaŭe pagis sian kotizon. Se tio havas kelkajn malavantaĝojn, ankaŭ ni pensu, ke la apero estos pli rapida, kaj se estas eraroj aŭ mankoj, ili estas pli rapide korekteblaj ol en jam fiksita papera formato. Aliflanke, oni eĉ konsideras la eblecon paŝvortigi la retaliron al ĉi tiu magazino, kiu ĉiam estis senpaga. Novaj ventoj venas al nia asocio, kaj eble estas la okazo valorigi nian agadon, kaj peti la helpon de veraj amikoj de nia afero. Ĉiam je dispono via,

Jesuo

Parolas la Prezidanto

Estimataj gehaleanoj! maldekstraj homoj.

La krizo estas krizo por malriculoj sed la profito de la tutmondigo estas por la riculoj.

Antaŭ kelke da tempo la kredantoj de maldekstro diris "ni ne volas tutmondigon, ni volas alian politikon, alian socion".

Kiel kredantoj, ili kredas sian patronojn, la partion de maldekstro, sed vera homo de maldekstro, vera homo progresiva, devus diri "mi ne volas tutmondigon, per kiu mi havas tiun ĉi solvon".

Mi ne vidas maldekstran solvon, sed mi nur vidas dekstran solvon: "malpli altan salajron, pli da laboro, pli da neseĝuresco.

Kaj mi demandas, kie estas

Se oni vidas la televidon, oni povas vidi, ke la maldekstra estraro de Hispanio donas monon al bankoj kaj entreprenoj sed ne ŝanĝas la kontrolon pri tiuj entreprenoj.

La politiko de la maldekstro estas simpla: mi donas monon, nian monon, al bankoj, kiuj ne scipovas labori kiel bankoj.

Kaj mi admiras usonan popolon, kiam ili en manifestacio diras: "mia mono ne estas por bankoj", ili devas malaperi.

Sed la bankoj ne malaperis kaj la estraranoj de la bankoj disendas inter ili la monon de la popolo. Tio havas nomon: fraŭdo.

La Esperanto Muzeo de Ĉeĥio

Saluton el Ĉeĥio!

Permesu al ni prezenti al vi junan Esperanto-muzeon, kiu troviĝas en bela urbo Svitavy en Ĉeĥa respubliko.

La muzeo estis solene malfermita la 20-an de septembro 2008 en ĉeesto de eksterlandaj gastoj kaj kun granda intereso de esperantistoj kaj neesperantista publiko.

Esperanto-muzeo en Svitavy estas iomete alia ol kutimaj muzeoj. Nia muzeo ne estas nur ekspozicia ĉambro kun ekspozicioj, ĝi estas ankaŭ loko, kie okazas renkontiĝoj, seminarioj, esperanto-kursoj, kunsidoj de estraro de ĈEA kaj aranĝoj komunaj kun

Urba muzeo kaj galerio de la urbo Svitavy.

En la muzeo jam estas tria ekspozicio. La unua pritraktis Esperanton ĝenerale, konatigis ĉiujn kun ĝia fondinto L.L. Zamenhof kaj kun Esperanto movado. La du-a ekestis okaze de Internacia Junulara Kongreso en ĉeĥa urbo Liberec kaj okaze de la 40-jariĝo de ĈEA. La tria, kiun vi ĝustatempe povas viziti, estas dediĉita al 100-jariĝo de la Fervojista Espe-

ranto Movado. Okaze de tiu ĉi datreveno ĈEA proklamis internacian konkurson de infanajn belartajn desegnaĵoj kun la temo „fervojo“, en kiu partoprenis 25 geinfanoj el 9 landoj.

Iliaj desegnaĵoj nun plibuntigas la ekspozicion. Sed kiel ni jam menciis, en la Esperanto-muzeo ne estas nur ekspozicioj, la muzeo vivas dum la tuta jaro.

En decembro lastan jaron okazis tie la unua neekspozicia aranĝo, kiu plaĉis speciale al infanoj, ĉar temis pri „Marcipana Kristnasko“. Dank' al niaj esperantistaj geamikoj, geedzoj Vyšinkovi, povis infanoj mem modeli el marcipano

kaj kiu mem ne kuraĝis, povis aĉeti jam pretajn produktojn el marcipano. Multaj infanoj ŝatis modeli kaj multaj eĉ pli ŝatis manĝi la dolĉan marcipanon. Vizitis ĝin ĉirkaŭ 1000

vizitantoj. Ĉi jare la aranĝo okazis denove kaj venis eĉ tri oble pli da interesantoj pri marcipano.

En februaro 2009 okazis en muzeo regiona renkontiĝo de es-

perantistoj kun akcepto en la urbodomo. En majo esperantistinoj el svitava klubo aranĝis tradician infanan tagon, kiun partoprenis ankaŭ malgrandaj geesperantistoj el Pollando.

En junio pasis en agrabla etoso

la unua „Muzea nokto“ - aranĝo por vasta publiko kun kurseto de Esperanto de Petro Chrdle, E-filmetoj prezentitaj de nia junularo kaj kun kantado en Esperanto. Nian kantadon akompanis sinjoroj Duda kaj Nosek per violono kaj akordeono. Ne esperantistoj ricevis tekstojn kaj povis kun-kanti kaj ankaŭ aŭdi, ke nia komuna lingvo por kantado sonas agrable.

En aŭgusto vi povis ĉeesti en

Svitavy la aranĝon EKO-TOUR organizatan de Petro Chrdle kun partoprenantoj el Germanio, Belgio, Kanado kaj Francio kaj en oktobro vi povis en la muzeo ĉeesti konferencon de ĈEA ankaŭ kun internacia partopreno de geesperantistoj el Slovakio, Germanio, Hispanio kaj el Pollando venis al ni samideano Georgo Handzlik kun la spektaklo **Ludoviko-Lazaro**.

Ankaŭ ĉirkaŭ la 94-a UK en

Bjalistoko vizitis nian muzeon multaj eksterlandaj gastoj survoje al aŭ el kongreso, inter ili an-

kaŭ direktoro de la Radio Pekino kun la redaktorino Lina.

Dum la tuta jaro venas en muzeon klasoj da lernantoj, ekskursoj, partoprenantoj de semi-

narioj kaj vasta publiko kaj inter tiuj troviĝas novaj interesantoj pri Esperanto.

Per ĉiuj tiuj aranĝoj sukcesas geesperantistoj, speciale aninoj de Esperanto-rondeto en Svitavy, akiri favoron de la loĝantoj de Svitavy kaj tuta

regiono.

Ni elkore invitas vin viziti Esperanto-muzeon en Svitavy en bela regiono de Ĉeĥio, speciale dum niaj aranĝoj kiel Muzea nokto, Infana tago kaj

Marcipana Kristnasko, kiuj estu aŭ jam estas tradiciaj. Pri la urbo Svitavy kaj la Esperanto-muzeo vi povas legi en Esperanto sur la ttt-paĝoj

[http://www.svitavy](http://www.svitavy.cz/)

.cz/ (vidu esperantan

flagon) kaj <http://muzeum.esperanto.cz>.

Libuše Dvorakova kaj

Libuše Hyblová

Bjalistoko

Lastan someron mi vizitis la urbon, kie naskiĝis la iniciatinto de Esperanto. Mi estis vizitinta la sudon de Pollando antaŭ du semajnoj, kaj poste

mi partoprenis la konferencon de ILEI en Krakovo. Krom kelkajn prelegojn interesajn kaj aliajn misrenkontojn, mi trovis interesajn homojn, kiuj interesiĝas pri la eduka flanko de Esperanto, eĉ se tiurilate solvo taŭga ankoraŭ devas veni iam.

Mi memoras, ke ni konferencanoj venis kune per trajno, kaj post kelkaj horoj ni atingis la urbon, kie naskiĝis Sinjoro

Jen la kongresejo de Bjalistoko 2009

Lazaro Zamenhof, poste kromnomita Ludoviko. Georgo Hanzlik diris al ni interesajn detalojn pri li en teatraĵo unupersona, **Ludoviko-Lazaro**, kiun mi vidis en la Arta Kafejo Famo, en Strato Legionowa. En tiu teatreto mi tiam estis ludinta gitaron alian tagon, same kiel aliaj esperantistoj, kiuj koncertumis unu post la aliaj, per siaj diversaj instrumentoj kaj voĉoj. En vesperoj nacia kaj internacia en la ĉefa kongresa halo

partoprenis nur profesiaj muzikistoj kaj kantistoj, krom prelegantoj oficialaj de la kongreso kaj la Internacia Koruso... Ni amatoroj estis danĉitaj per diplomo oficiala de la

min, ke la antaŭan jaron mortis la lasta judo de Bjalistoko, urbo kies pli ol 60% de la loĝantaro estis juda; sed bedaŭrinde plej granda parto da ili estis ekstermita en gazejo de Osvicem, tiel, ke malgranda kvanto da ili supervivis la militon, sed ne ĉiuj el ili revenis en Bjalistokon. Do, la nuna loĝantaro de la urbo havas ne

Profesia, subtuala podio

kongreso, sed mi ne konsideras oportuna tiun diskriminacion, ĉar natura emo ĉe ni esperantistoj estas partopreno kaj kunhavo, kaj sekve tiu rezervo de la kongresa podio nur por profesiuloj aldonis nenecesan malvarmecon al nia renkontiĝo jara. Mi esperas, ke tio estu ununura eksperimento neniam ripetota.

Mi promenis en la urbocentron kelkajn fojojn, kaj la unuan, mi memoras, ke akompanis mi judon, kiu informis

multe komuna al nia iniciatinto, krom civitaneco, eĉ se la urbo mem estas fama en la tuta mondo pro tio, ke tie naskiĝis Zamenhof.

Kiam mi unue venis en la urbon, mi rapide prenis ĉambrojn en univerzitata dormejo, kaj tuj mi iris prezenti la novan numeron de **Ateismo** en la foiro disponigita ekster la kongresejo. Apud mi estis la sekretariino de ATEO, kaj ni konstatis diversajn, amuzajn reagojn de multaj samideanoj,

dum ili preterpasis nian budon.

La venintan matenon okazis la Malfermo de la Kongreso, en granda halo, kiu estis ega tendo kun sufiĉe da loko por ke fajristoj ne malpermesu la tutan ĉeestantaron partopreni la ceremonion, kiel okazis la antaŭan jaron en Roterdamo. Fakte, malmankis loko. Hamfri Tomkin enkondukis, kiel kutime, la Kongresan Temon, kiu ĉijare estis *Krei pacan ponton inter la popoloj*, kaj poste la Prezidanto de UEA, S-ro Probal Dasgupta, parolis al ni pri paculo Mahatma Ghandi, inter aliaj aferoj.

Mi ĉeestas kongresojn universalajn de pli ol dek jaroj nun, kaj mi konstatas, ke iom post iom mi seninteresiĝas pri la kongresa temo, kaj ke mia kazo ne estas unika. La temojn mem elektas estraro, mi supozas, kaj la maniero disvolvi ĝin ŝajnas tre gvidata. Tiun trajton emfazigis al mi

anekdoto, kiun mi mem travivis: sur koridoro mi trovis aron da esperantistoj, kiuj diskutis ĝin, kiel parton de la kunveno pri la temo tiutaga, kaj kiam mi intencis aldoni mian "grejnon da sablo" al la temo, mi vidis mian intervenon blokita de la gvidanto de la grupo, kiu akre diris, ke pro tio, ke mi ne estis en la enkonduko de Tomkin tiutage en la temon, mi ne rajtas paroli. Sekve, mi lasis la kunvenon, je la bedaŭro de tiu gvidanto. Mi intencis poste plendi pri tio al Tomkin mem, sed li asertis, ke li "ne akceptas plendon", eĉ antaŭ li sciis pri kio temas. Tiom multe favore al ponto inter la popoloj, kiu ne ebligas unuigi esperantistojn mem en humila koridora kunveno!

Dimanĉon okazis simpatia evento sur la grundo ĉirkaŭ la kongresejo, kun komuna foto de ni ĉiuj. Mi memoras, ke estis fotisto sur krano de fajristoj, kiu sencese fotis nin ĝis kiam pluvo irigis nin for. Tie mi retrovis gemikojn de pasintaj kongresoj, kaj ni informis unu la aliajn pri tio, kion ni faris kun vivo de la lasta fojo, kiam ni renkontis.

La kongresa bankedo estis kilometroj for de la kongresa balo, do mi bezonis takŝion tien kaj reen, ĉar mi serĉis kuneston de ĉarmaj samideanoj en ambaŭ lokoj. Tio devus esti zorgata en venontaj kongresoj, ke same kiel en la estinto, ambaŭ gravaj kunvivaj eventoj okazu en sama aŭ sufiĉe proksimaj lokoj por ne devi elekti.

La nacia ves-

pero estis interesa, kun buntaj kostumoj de virinoj kantantaj kaj dancantaj, bekflutistoj, kaj ensembloj.

La internacia vespero estis malvarme oficiala, kiel mi jam diris supre, sed "ni, la publiko" spontane dancadis kaj palmo-frapadis je la sonoj de la judaj kantoj de la ensemblo Malanka. kaj poste de Jomo, la fama franca kantisto.

Aparte mi menciis la altiran muzikan ensemblon **Bjalistoka Kanto-studio**, kies belajn kantistinojn kaj voĉojn malforĝesigas la suba foto kaj ilia disko, kiun ni ĉiuj ricevis kun la kongresaj dokumentoj.

La Faraono

Ĉapitro 25^a

En la sama tago, en Memfiso, la feniciano Dagon, la fama bankiero de la kronprinco, kuŝis sur kanapo en la verendo de sia palaco. Ĉirkaŭis lin bonodoraj arbetoj pinglaj, kulturataj en vazoj. Du nigraj sklavoventumis lin, kaj li ludante kun juna simio aŭskultis la kontojn, kiujn legis al li lia skribisto.

En ĉi tiu momento sklavo, armita per glavo, lanco kaj ŝildo (la bankiero amis la militistajn kostumojn) anoncis Rabsunon, kiu estis fenica komercisto, loĝanta en Memfiso.

La gasto eniris, profunde salutante, kaj tiamaniere mallevis la palpebrojn, ke Dagon ordonis al la skribisto kaj sklavoventoj foriri. Poste, kiel homo singarda, li esploris ĉiujn angulojn kaj diris al la gasto:

—Ni povas paroli.

Rabsun komencis sen antaŭparolo:

—Ĉu via nobleco scias, ke venis de Tiro la princo Hiram?...

Dagon eksaltis sur la kanapo.

—La lepro falu sur lin kaj sur lian princlandon! —kriegis li.

—Li ĝuste diris al mi —, daŭrigis trankvile la gasto—, ke inter vi estas malkompreno.

—Malkompreno?—, kriis Dagon. —Ĉi tiu rabisto ŝtelis min, ruinigis, detruis... Kiam mi sendis miajn ŝipojn, post aliaj tiraj, al la okcidento serĉi arĝenton, la pilotoj de la fripono Hiram ĵetis sur ilin fajron kaj volis depuŝi ilin sur malprofundegajon. Jes, kaj miaj ŝipoj revenis kun nenio, duone bruligitaj kaj rompitaĵoj... La fajro ĉiela bruligu lin!...—, finis furioze la bankiero.

—Kaj se Hiram havas por via nobleco bonan aferon?—, demandis flegme la gasto.

La ventego, kiu furiozis en la brusto de Dagon, tuj kvietigis.

—Kian aferon li povas havi por mi?—, diris li per tute trankvila voĉo.

—Li mem diros tion al via

nobleco, sed li ja devas antaŭe vidi vin.

—Do li venu ĉi tien.

—Li pensas, ke via nobleco devas veni al li. Li ja estas membro de la plej alta kolegio en Tiro.

—Mortaĉu li, antaŭ kiam mi venos al li!—, ekkriis ree kolere la bankiero.

La gasto proksimigis la seĝon al la kanapo kaj frapis la riculon je la femuro.

—Dagon—, diris li, —ne estu malsaga.

—Kial mi ne estas saĝa kaj kial vi, Rabsun, ne nomas min: "Via nobleco"?

—Dagon, ne estu malsaga!—, diris la gasto per konvinka tono, —Se vi ne iros al li, kiel vi faros aferon?

—Vi Rabsun, vi estas malsaga!—, ree eksplodis la bankiero.—Car se mi irus al Hiram, —sekiĝu mia mano, se mi mensogas— mi perdus per tia ĝentilaĵo duonon da profito.

La gasto konsideris momenton kaj respondis:

—Nun vi diris saĝan vorton. Venu al mi, kaj Hiram ankaŭ venos kaj ĉe mi ambaŭ vi priparolos la aferon.

Dagon klinis la kapon al li kaj ruze fermetante la okulon demandis:

—Eh, Rabsun!... Diru tuj: Kion

li donis al vi?

—Por kio?

—Por tio, ke mi venos al vi kaj faros aferon kun ĉi tiu favulo.

—Tio estas afero por la tuta Fenicio, mi do ne bezonas profiton en ĝi —, respondis indignante Rabsun.

—La ŝuldantoj tiel pagu al vi, kiel tio estas vera!

—Ili tute ne pagu al mi, se mi ion profitos en ĉi tiu afero! Ne perdu nur Fenicio!—, ekkriis kolere Rabsun.

Ili disigis.

Vespere la nobla Dagon eniris en sessklavan portilon. Antaŭiris du kuristoj kun bastonoj kaj du kun torĉoj; post la portilo iris kvar servistoj, armitaj de la kapo ĝis la piedoj, ne por sendangereco, sed ĉar Dagon de iom da tempo sin ĉirkaŭadis per homoj armitaj, kiel kavaliro.

Li majeste eliris el la portilo kaj subtenata de du homoj (tria portis post li ombrelon) eniris en la domon de Rabsun.

—Kie estas ĉi tiu..., Hiram?

—demandis li fiere la mastron.

—Li ne estas ĉi tie.

—Kiel?... mi do atendas lin?

—Li ne estas en ĉi tiu ĉambro, sed en la tria, ĉe mia edzino—, respondis la mastro. —Li nun faras viziton al mia edzino.

—Mi ne iros tien!—, diris la

bankiero, sidigante sur la kanapo:
—Vi iros en la duan ĉambron kaj en la sama momento li eniros tien. Post mallonga kontraŭstaro, Dagon cedis kaj post momento, laŭ signo de la mastro, li eniris en la duan ĉambron. Samtempe, el la internaj ĉambroj eliris homo, nealta, kun griza barbo, vestita per ore brodita togo kaj kun ora ringo sur la kapo.

—Jen estas—, diris la mastro, starante en la mezo, —lia alteco la princo Hiram, membro de la plej alta tira kolegio... Jen estas la nobla Dagon, la bankiero de l' kronprinco, vicreĝo de Malsupra Egipto.

La du altranguloj salutis unu la alian kun brakoj, krucitaj sur la brusto, kaj sidigis ĉe apartaj tabloj en la mezo de la salono.

Asiria soldato

Hiram forpuŝis la tunikon por montri grandan oran medalon sur la kolo; responde, Dagon komencis ludi kun granda ora ĉeno, kiun li ricevis de la princo Ramzes.

La maljunulo diris:

—Mi, Hiram, salutas vin, sinjoro Dagon, deziras al vi grandan ricajon kaj sukceson en la aferoj.

—Mi, Dagon, salutas vin, sinjoro Hiram, kaj deziras al vi la samon, kion vi deziras al mi.

—Vi jam komencas malpaci?—interrompis kolere Hiram.

—En kio mi malpacas?... Rabsun, diru vi, ĉu mi malpacas?

—Prefere viaj noblecoj parolu pri la aferoj —, respondis la mastro.

Post momenta konsidero Hiram komencis:

—Viaj amikoj de Tiro sendas al vi per mi salutojn.

—Nur tion ili sendas al mi—, demandis Dagon per moka tono.

—Kion vi deziras, ke oni sendu al vi?—, respondis Hiram, plilauŭtigante la voĉon.

—Silenton! Pacon!—, interrompis la mastro.

Hiram kelke da fojoj spiris profunde kaj diris:

—Tio estas vera, ke ni bezonas pacon... Malfacilaj tempoj venas por Fenicio.

—Ĉu la maro subakvigis Tiron aŭ

Sidonon?—, demandis Dagon kun rideto.

Hiram kraĉis kaj demandis:

—Kial vi estas tiel kolera hodiaŭ?

—Mi ĉiam estas kolera, kiam oni ne nomas min via nobleco.

—Kaj kial vi ne nomas min via alteco? Mi ja estas princo!

—Eble en Fenicio —, espondis Dagon. —Sed jam en Asirio, ĉe iu ajn satrapo tri tagojn vi atendas aŭdiencon en la vestiblo, kaj kiam oni akceptas vin, vi kuŝas sur la ventro, kiel ĉiu fenicia komercisto.

—Kaj vi, sinjoro, kion vi farus en ĉeesto de sovaĝa homo, kiu povas vin palisumi?—, ekkriis Hiram.

—Kion mi farus, mi ne scias—, diris Dagon. —Sed en Egipto mi sidas sur la sama kanapo kun la kronprinco, kiu nun estas vicreĝo.

—Pacon, via nobleco! Pacon, via alteco!—, penis trankviligi ilin la mastro.

—Ĉi tiu sinjoro estas ordinara fenicia komercisto, kiu ne volas respektate agi kun mi.—ekkriis Dagon.

—Mi havas cent ŝipojn!—, kriegis Hiram.

—Kaj lia sankteco, la faraono, havas dudek mil urbojn, urbetojn kaj vilaĝojn.

—Viaj noblecoj dronigos ĉi tiun

aferon kaj la tutan Fenicion!—, interrompis Rabsun per jam pli laŭta voĉo.

Hiram kunpremis la pugnojn, sed eksilentis kaj momenton ripozis.

—Vi devas tamen konfesi, via nobleco—, diris li al Dagon post momento, —ke el ĉi tiuj dudek mil urboj lia sankteco reale posedas ne multe.

—Ĉu vi volas diri, via alteco—, respondis Dagon—, ke sep mil urboj apartenas al la temploj kaj sep mil al la grandaj sinjoroj? Tamen restas ankoraŭ nete por lia sankteco ses mil.

—Ne tute! Ĉar se de tio via nobleco deprenos ĉirkaŭ tri mil, kiuj apartenas kiel garantiaĵo al la pastroj, kaj du mil luataj de niaj Fenicianoj.

—Via alteco diras la veron—respondis Dagon. —Tamen restas al lia sankteco ĉirkaŭ mil urboj tre riĉaj.

—Ĉu fripono vin kaptis?—, kriis nun Rabsun. —Vi nun kalkulos la urbojn de l' faraono, la pesto ĝin.

—Pst!...—murmuretis Dagon, salte levigante de la seĝo.

—Kiam malfeliĉo pendas super Fenicio!—finis Rabsun.

—Fine mi eksciis, kia malfeliĉo—, interrompis Dagon.

—Permesu do paroli al Hiram, kaj vi ekscios —, respondis la mastro.

—Li parolu...

—Ĉu via nobleco scias, kio okazis en la gastejo "Sub Sipo", ĉe nia frato Asarhadon?—
komencis Hiram.

—Mi ne havas fratojn inter rinkejistoj!—, respondis moke Dagon.

—Silentu!—, kriegis furioze Rabsun kaj kaptis sian ponardon je la tenilo. —Vi estas malsaga, kiel hundo, kiu bojas dormante.

—Kial li koleras, tiu..., tiu komercisto de ostoj?—, respondis Dagon kaj li ankau prenis sian tranĉilon.

—Silenton! Pacon!—, trankviligis ilin la maljuna princo, sed ankau li mallevis sian seknan manon al la zono.

Unu momenton tremis iliaj lipoj kaj brilis la okuloj. Fine Hiram, kiu trankviligis unua, rekomencis, kvazaŭ nenio estus okazinta.

—Antaŭ kelke da monatoj ekloĝis en la gastejo de Asarhadon iu Phut, de la urbo Harran.

—Li venis por repreni dek talentojn de iu pastro—, interrompis Dagon.

—Kaj poste?—demandis Hiram.

—Li trovis favoron ĉe pastrino kaj laŭ ŝia konsilo forveturis serĉi ŝuldanton en Teboj.

—Vi havas saĝon de infano kaj langon de virino—, diris Hiram.—Ci tiu harranano ne estas harranano, sed haldeano, lia nomo ne estas Phut, sed Beroes.

—Beroes? Beroes?—, ripetis Dagon, penante rememori.—Mi ie aŭdis ĉi tiun nomon.

—Vi aŭdis!—, diris malestime

Preĝejo fenica.

Hiram. —Beroes estas la plej saĝa pastro en Babilono, konsilanto de la asiriaj princoj kaj de la reĝo mem.

—Li estu konsilanto, se nur ne de la faraono, tio estas indiferenta por mi —, diris la bankiero.

Rabsun leviĝis de la seĝo kaj minacante al Dagon per la pugnoj antaŭ la okuloj, ekkriis:

—Vi porko, grasigita per la faraonaj lavakvoj. Vin Fenicio interesas tiom, kiom min Egipto. Se vi povus, vi por draĥmo vendus la patrujon, hundo, leprulo!

Dagon paliĝis kaj respondis per trankvila tono:

—Kion babilas ĉi tiu butikisto? En Tiro estas miaj filoj kaj lernas la marveturadon; en Sidono loĝas mia filino kun la edzo. Duonon de mia havo mi pruntis al la plej alta kolegio, kvankam mi ne havas por tio eĉ dek procentojn. Kaj ĉi tiu butikisto diras, ke Fenicio estas indiferenta por mi!

Rabsun, aŭskultu min —, aldonis li post momento. —Mi deziras al via edzino kaj infanoj kaj al la ombroj de viaj patroj, ke vi tiel zorgu pri ili, kiel min interesas ĉiu fenicia ŝipo, ĉiu ŝtono de Tiro kaj Sidono, eĉ de Zarpāt aŭ Ahsib.

—Dagon diras la veron—, intermetis Hiram.

—Por mi Fenicio estas indiferenta!—, daŭrigis la bankiero. —Kaj kiom da Fenicianoj mi venigis ĉi tien, por ke ili riĉiĝu, kaj kiom mi havas de tio? Por mi Fenicio estas indiferenta! Hiram ruinigis du miajn ŝipojn kaj senigis min je grandaj profitoj,

tamen pro la aferoj de Fenicio mi sidiĝis kun li en la sama ĉambro.

—Ĉar vi pensis, ke vi priparolos, kiel trompi iun —diris Rabsun.

—Pensu vi tiel pri la morto, malŝaĝulo!—, respondis Dagon.,

—Cu mi estas infano kaj ne komprenas, ke kiam Hiram venas Memfison, li ne faras tion por negoco. Oh vi Rabsun! Vi devus du jarojn balai ĉe mi la ĉevalejon.

—Sufiĉe!—, kriis Hiram, batante la tablon per la pugno.

—Neniam ni finos kun tiu haldea pastro—, murmuretis Rabsun kun tia trankvilo, kvazaŭ ne lin oni insultis antaŭ momento.

Hiram ektusis kaj komencis:

—Ĉi tiu homo vere havas domon kaj teron en Harran kaj tie oni nomas lin Phut. Li ricevis leterojn de la hetaj komercistoj al la komercistoj sidonaj, kaj tial nia karavano akceptis lin. Li bone parolas fenicie, pagas honeste, postulas nenion eksterordinaran, tial niaj homoj eĉ tre amis lin.

Sed —daŭrigis Hiram, gratante sian barbon—. Kiam leono sin kovras per bova haŭto, ĉiam oni povas vidi almenaŭ pecon de lia vosto. Tiu Phut estis terure saĝa kaj memfida: la estro de la karavano sekrete faris revizion en liaj pakajoj. Li trovis nenion, nur medalon de la diino Astarte. La medalo pikis la koron de la estro

de l' karavano. De kie Ĥeto havas fenician medalon?

Kiam ili venis Sidonon, tuj li komunikis tion al la feniciaj estroj kaj de tiu tempo nia sekreta polico havis okulon sur Phut.

Sed li estas tiel saĝulo, ke post kelke da tagoj ĉiuj ekamis lin en Sidono. Li preĝis kaj faris aferojn nur kun Fenicianoj, kaj li tiel trompis ĉiujn, ke la observado de la polico ĉesis kaj li trankvile atingis Memfison.

Tie oni ree komencis observi lin, sed trovis nenion; oni nur konjektis, ke li devas esti granda sinjoro, ne simpla harrana burĝo. Unue Asarhadon malkovris okaze (eĉ ne malkovris; sed nur trovis postsignojn); ke la nomanta sin Phut pasigis unu tutan nokton en la malnova templo de Set, kies graveco estas

tre granda ĉi tie.

—Tien eniras nur la ĉefepiskopoj por plej gravaj aferoj —intermetis Dagon.

—Eĉ tio signifus nenion—, daŭrigis Hiram. —Sed unu el niaj komercistoj revenis antaŭ unu monato de Babilono, kun strangaj novaĵoj. Por granda donaco iu kortegano de la babilona satrapo diris al li, ke malfeliĉo pendas super Fenicio!

—Vin prenos Asirianoj —parolis la kortegano al nia komercisto —kaj Izraelidojn prenos egiptanoj. Por tiu ĉi afero eĉ forveturis al la tebaj pastroj la granda haldea pastro Beroes kaj faros kun ili traktaton.

—Vi devas scii —daŭrigis Hiram —ke la haldeaj kaj egiptaj pastroj estas kvazau fratoj. Beroes estas grava persono en la kortego de la reĝo Assar, do la novaĵo pri tiu traktato povas esti tre vera.

—Por kio Asirianoj bezonas Fenicion?—, demandis Dagon, mordante la ungojn.

—Kaj por kio la ŝtelisto bezonas fremdan grenejon?—, respondis Hiram.

—Kion povas signifi la traktato de Beroes kun la egiptaj pastroj?

—demandis medite Rabsun.

—Vi malsaĝa!—, respondis Dagon.—La faraono faras nur tion, kion decidis la pastroj.

—Estos ankaŭ traktato kun la faraono, mi certigas vin!
—interrompis Hiram. —En Tiro ni scias certe, ke veturas Egipton kun granda sekvantaro kaj donacoj asiria ambasadoro Sargon. Li volas, kiel li diras, vidi Egipton kaj interkonsenti kun la ministroj, ke en la egiptaj aktoj oni ne skribu, ke Asirio pagas tributon al la faraono. Sed en la realeco li veturas fari traktaton pri la divido de la landoj, kiuj kuŝas inter nia maro kaj la rivero Eŭfrato.

—La tero englutu ilin! —, ekkriis Rabsun.

—Kion vi pensas pri tio, Dagon?...—demandis Hiram.

—Kion vi farus, se efektive vin atakus Assar?

Hiram ektemis de kolero.

—Kion?...—ni suriros niajn ŝipojn kun niaj familioj kaj trezoroj, kaj al ĉi tiuj hundoj ni lasos la ruinojn de l' urboj kaj putrantajn, kadavrojn de l' sklavoj... Cu ni ne konas landojn, pli grandajn kaj pli belajn ol Fenicio; kie oni povas fondi novan patrujon, pli riĉan, ol ĉi tiu?

—La dioj gardu nin de tia ekstremo!—, diris Dagon.

—Jes, ni devas savi la nunan Fenicion de neniigo—, diris Hiram. —Kaj vi, Dagon, povas multon fari en ĉi tiu afero.

—Kion mi povas?

—Vi povas ekscii de la pastroj: ĉu estis ĉe ili Beroes kaj ĉu ili faris la interkonsenton.

—Terure malfacila afero!—, murmuretis Dagon. —Sed eble mi trovos pastron, kiu diros al mi.

—Vi povas en la kortego de la faraono malhelpi la traktaton kun Sargon.

—Tre malfacile... Mi sola ne sukcesos tion fari.

—Mi estos kun vi, kaj oron liveros Fenicio. Jam hodiaŭ oni kolektas imposton.

—Mi mem donos du talentojn—, murmuretis Rabsun.

—Mi donos dek—, diris Dagon.

—Sed kion mi ricevos por mia laboro?

—Kion? ... Dek ŝipojn —, respondis Hiram.

—Kaj kiom vi gajnos? —demandis Dagon.

—Ĉu ne sufiĉas al vi? Vi do ricevos dekkvin.

—Mi demandas: Kion vi gajnos—, insistis Dagon.

—Mi donos al vi dudek. Sufiĉe?

—Bone. Sed vi montros al mi la vojon al la lando de l' arĝento?

—Ni montros.

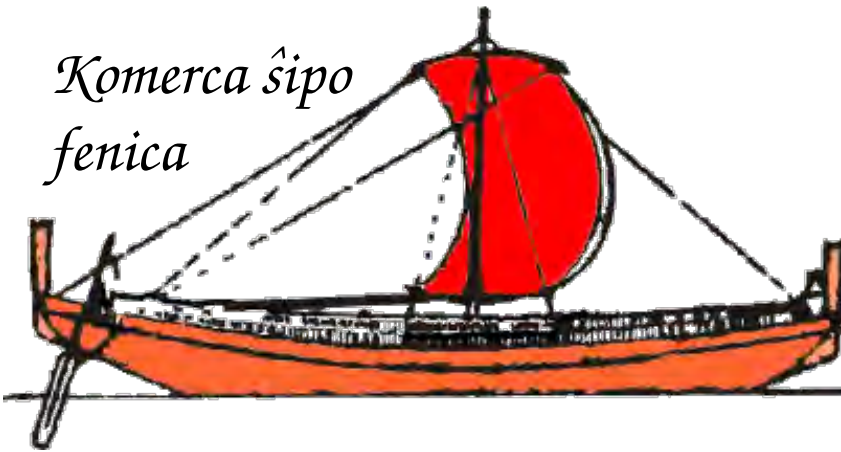
—Ankaŭ la landon, kie vi prenas la stanon?

—Bone.

—Ankaŭ tiun, kie naskiĝas la sukceso?—, fine diris Dagon.

—Mortaĉu vi fine!—, respondis

Komerca ŝipo fenica

la nobla princo Hiram, etendante al li la manon. —Sed vi ne havos plu malbonan koron por mi pro tiuj du barkoj?

Dagon eksopiris.

—Mi penos forgesi. Sed..., kian riĉaĵon mi havus, se vi tiam ne estus forpelintaj min!

—Sufiĉe!—intermetis Rabsun.
—Parolu pri Fenicio.

—Per kiu vi ekscios pri Beroes kaj pri la traktato?—, demandis Hiram.

—Ne demandu, danĝere estas paroli, ĉar en tio partoprenos pastroj.

—Kaj per kiu vi povus neniigi la traktaton?

—Mi pensas..., mi pensas, ke eble nur per la kronprinco. Mi

havas multe da liaj kvitancoj.

Hiram levis la manon supren kaj respondis:

—La kronprinco, tre bone, ĉar li estos faraono, eble eĉ baldaŭ.

—Pst!...—interrompis Dagon, batante la tablon per la pugno. —Perdu vi la langon pro tia babilado!

—Jen porko!...—ekkriis Rabsun, minacante per la pugno antaŭ la okuloj de la bankiero.

—Jen malsaĝa butikisto!—, respondis Dagon kun moka rideto.—Vi, Rabsun, devus vendi sekigitajn fiŝojn kaj akvon en la stratoj, sed ne miksi vin en la interŝtatajn aferojn. Bova hufo, ŝmirita de egipta koto, havas multe pli da saĝo, ol vi, kiu loĝas kvin jarojn en la egipta ĉefurbo! Mangu vin la porkoj!

—Silenton! Silenton!—, intermetis Hiram. —Vi ne permesas al mi fini.

—Parolu, ĉar vi estas saĝa kaj vin komprenas mia koro—, diris Rabsun.

—Se vi, Dagon, havas influon sur la kronprincon, tio estas tre bona—, daŭrigis Hiram. —Car se la kronprinco volos havi traktaton kun Asirio, estos traktato..., traktato skribita per nia sango, sur niaj haŭtoj. Sed se

la kronprinco deziras militon kontraŭ Asirio, li faros militon, eĉ se la pastroj alvokos kontraŭ li la helpon de ĉiuj dioj.—

—Pst! —intermetis Dagon—, se la pas-troj volos, la trak-tato estos, sed eble ili ne volos.

—Kaj tial, Dagon, —diris Hiram,

—ni devas havi sur nia flanko ĉiujn militest rojn.

—Tio estas ebla.

—Kaj la nomar-hojn.

—An-kaŭ ebla.

—Kaj la kron-princon

—, daŭrigis. Hiram.—Se vi sola puŝos lin al la milito kontraŭ Asirio, vanaj restos viaj penoj. La homo, kiel harpo, havas multe da kordoj, kaj oni devas ludi ilin per dek fingroj: vi, Dagon, estas nur unu fingro.

—Mi ja ne povas min disŝiri en

dek partojn.

—Sed vi povas esti kiel unu mano, kiu havas kvin fingrojn. Vi devas agi tiel, ke neniu sciu, ke vi deziras la militon, sed ke ĉiu kuiristo de la kronprinco deziru la militon, ke ĉiuj banistoj, portistoj, skribistoj, oficiroj, ve-

turigistoj, ke ili ĉiuj deziru la militon kontraŭ Asirio, kaj ke la kronprinco aŭdu pri tio de la mateno ĝis la nokto, kaj eĉ kiam li dormas.

—Tio estos farita.

—Kaj ĉu vi konas liajn amantinojn?—, demandis, Hiram.

Dagon

eksvingis la manon.

—Malsaĝaj knabinoj, —respondis li. —Ili nur zorgas pri kostumoj, kolorigiloj kaj parfumoj. Sed de kie venas la parfumoj kaj kiu alportas ilin Egipton, pri tio ili scias nenion.

Tiajn ŝipojn uzis fenicanoj por komercitaŭ la Mediteranea Maro dum miloj da jaroj.

—Oni devas doni al li amatinon, kiu scias pri tio —diris

Hiram.

—Sed kie trovi ŝin?—, demandis Dagon: —Ah, mi havas!—, ekkriis li, frapante sian frunton. —Cu vi konas Kaman, la pastrinon de Astarte?

—Kio?—interrompis Rabsun. —Pastrino de la sankta diino Astarte estos amatino de Egiptano?

—Vi preferus, ke ŝi estu via?—mokis Dagon. —Ŝi eĉ estos nomita ĉefpastrino, se estos necese proksimigi ŝin al la kortego.

—Vi diras la veron—, jesis Hiram.

—Sed tio estas sakrilego!—, indignis Rabsun.

—Kaj tial la pastrino, kiu ĝin faros, povos morti—, intermetis la respektinda Hiram.

—Nur ne malhelpu nin ĉi tiu Hebreino, Sara—, diris Dagon post momenta silento. —Si atendas infanon, kiun la princo amas jam hodiaŭ. Kaj se naskiĝus filo, ĉiuj virinoj estus forpuŝitaj flanken.

—Ni havos monon ankau por Sara —diris Hiram.

—Ŝi prenos nenion—, eksplodis Dagon. —Ŝi, mizera, forpuŝis multekostan oran pokalon, kiun mi mem alportis al ŝi.

Hiram balancis la kapon.

—Ne indas zorgi pri tio—, diris li. —Kien ne trafos la oro, tien trafos patro, patrino aŭ amatino. Kaj kien ne trafos amatino, tien atingos.

—Trancilo.—, siblis Rabsun.

—Veneno.—, murmuretis Dagon.

—Trancilo estas tre maldelikata ilo.—, konkludis Hiram.

Li karesis la barbon, ekmeditis, fine levigis kaj eltiris el sub la ĉemizo purpuran rubandon, al kiu estis ligitaj tri oraj amuletoj kun bildo de la diino Astarte. Li prenis trancilon el sub la zono, distrancis la rubandon en tri partojn kaj du pecojn kun la amuletoj donis al Dagon kaj Rabsun.

Poste ili ĉiuj de la mezo de l' ĉambro iris en la angulon, kie staris flugila statuo de la diino; ili krucis la manojn sur la brustoj,

Pastrino
fenica.

kaj Hiram komencis paroli per mallaŭta, sed klara voĉo:

—Al vi, patrino de la vivo, ni ĵuras fidele plenumi nian interkonsenton kaj ne ekriprozi pli frue, ol ni antaŭgardos niajn sanktajn urbojn de la malamikoj, kiujn ekstermu la malsato, pesto kaj fajro!

Se iu el ni ne respektus la promeson, aŭ perfidus la sekreton, falu sur lin malfeliĉoj kaj malhonoraj.

Tordu la malsato liajn internaĵojn kaj la dormo flugu de liaj sangaj okuloj. Sekiĝu la mano de tiu, kiu ku-us helpi lin, ekkompatinte lian mizeron.

Sur lia tavolo, la pano fariĝu putraĵo, kaj la vino —infektita sango. Peru liaj infanoj kaj plenu lian domon bastardoj, kiuj kraĉos sur lin kaj lin

elpelos... Li agoniu longajn tagojn, sola, kaj lian abomenan kadavron akceptu nek tero, nek akvo, ĝi ne estu bruligita de la fajro, nek manĝita de la sovaĝaj bestoj!

—Tiel estu!

Fino de la Unua Volumo

Kajeroj el la Sudo

Bulteno de Hispana
Asocio de Laboristoj
Esperantistaj

<http://www.gazetotekolanti.com/hale/k79.pdf>

Enhavo

Redaktore.....	2
Parolas la Prezidanto....	3
La Esperanto-Muzeo de Ĉeĥio.....	4
Bjalistoko.....	8
La Faraono, ĉ. 25 ^a	12

Kovrilo: Alicja diras al ni, ke fantazimondo ne plu estas kun ni, sekve ni venu en realon kaj helpu la bultenon de HALE, se oni deziras, ke ĝi daŭrige vivu.

Redaktas: Jesuo de las Heras.

Korektas: Jozefo Pina.

Retskribu al: kajeroj@gmail.com

Oni povas reprodukti la enhavon, kondiĉe, ke oni citu la originon.

Pri la enhavo de la artikoloj respondecas la aŭtoro, ne la redakcio.

Ni ne korespondos pri nepetitaj artikoloj, kvankam ni klopodos publikigi ĉiun artikolon kies enhavo ne mistraktu personon.

Tute verkita kaj kompilita per senpagaj linuksaj rimedoj:

OpenOffice Writer, Gimp and Scribus.

Depósito legal: Z-2398-88. Presejo: Copygraph.

ISSN 1697-6460